

СИЛАБУС / SYLLABUS

освітній ступінь молодший бакалавр / juniorbachelor

галузь знань 07 Управління та адміністрування / Management and administration

Спеціальність 072 Фінанси, банківська справа та страхування

Рік навчання 2020-2021, II семестр

Мова викладання: українська

Інформація про викладача: Лагутін Василь Дмитрович, д.е.н., професор

контактна інформація : м. Київ, вул. Кіото 19 ауд. А-432

E-mail: v.lagutin@knu.edu.ua

Анотація курсу:

Місце в освітньому процесі. У структурно-логічній схемі вивчення «Економічна теорія» виступає початковою економічною дисципліною, яка дає можливість оволодіти студентами певними теоретичними знаннями які в подальшому є необхідними при вивченні таких дисциплін як «Гроші та кредит», « Фінанси», « Банківська система», «Бюджетна система» та ін.

Мета і завдання дисципліни – полягає у формування у студентів системних економічних знань щодо основних концепцій та категорій, закономірностей та механізмів функціонування ринкової економіки, розвиток економічної культури та економічного мислення суб'єктів суспільного виробництва, здатних до підприємницької діяльності та прийняття обґрунтованих рішень на різних рівнях господарювання.

У процесі вивчення навчальної дисципліни в студентів повинні сформуватися такі загальні та спеціальні **компетентності**:

ЗК01. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. ЗК02. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. ЗК05. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями. ЗК06. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел. ЗК07. Здатність бути критичним і самокритичним. ЗК09. Здатність спілкуватися, взаємодіяти з колегами, керівниками та клієнтами в питаннях, що стосуються професійної сфери.

СК01. Здатність досліджувати тенденції розвитку економіки, оцінювати сучасні економічні явища, з урахуванням фактору невизначеності. СК07. Здатність приймати професійні рішення, покращувати результати власної діяльності і роботи інших. СК08. Здатність підтримувати належний рівень знань та постійно підвищувати свою професійну підготовку.

Програмні результати навчання:

ПР01. Знати та розуміти економічні категорії, закони, причинно-наслідкові та функціональні зв'язки, які існують між процесами та явищами на різних рівнях економічних систем.

ПР07. Ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення і методи отримання економічних даних.

ПР08. Використовувати професійну аргументацію для донесення інформації, ідей, проблем та способів їх вирішення до фахівців і нефахівців у фінансовій сфері діяльності.

ПР09. Вміти абстрактно мислити, застосовувати аналіз та синтез для виявлення ключових характеристик фінансових систем.

ПР11. Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати.

ПР13. Демонструвати базові навички креативного та критичного мислення у професійному спілкуванні.

ПР14. Виявляти навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань.

**СТРУКТУРА ДИСЦИПЛІНИ «ЕКОНОМІЧНА ТЕОРІЯ»
ТА РОЗПОДІЛ ГОДИН ЗА ТЕМАМИ (ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН)**

№ з/п	Назва тем	Кількість навчальних годин				Форми контролю знань
		Всього	З них			
			лекцій	Семі-нарські заняття	СРС (самостійна робота студентів)	
1	Вступ до економічної теорії	20	6	8	4	О,Т,ДП,ТЗ.
2	Теорія поведінки споживача	8	2	2	4	О,Т,ДП,ТЗ.
3	Попит та пропозиція на ринку	8	2	2	4	О,Т,ДП,ТЗ.
4	Підприємство та підприємництво	8	2	2	4	О,Т,ДП,ТЗ.
5	Витрати виробництва	8	2	2	4	О,Т,ДП,ТЗ.
6	Досконала конкуренція	8	2	2	4	О,Т,ДП,ТЗ.
7	Монополія	8	2	2	4	О,Т,ДП,ТЗ.
8	Монополістична конкуренція та олігополія	8	2	2	4	О,Т,ДП,ТЗ.
9	Ринки ресурсів	8	2	2	4	О,Т,ДП,ТЗ.
10	Мікроекономічна роль держави у ринковій економіці	8	2	2	4	О,Т,ДП,ТЗ.
11.	Державне регулювання національної економіки	8	2	2	4	О,Т,ДП,ТЗ.
12.	Макроекономічні показники у системі національних рахунків	8	2	2	4	О,Т,ДП,ТЗ.
13.	Сукупний попит та сукупна пропозиція	8	2	2	4	О,Т,ДП,ТЗ.
14.	Споживання, заощадження та інвестиції	12	4	4	4	О,Т,ДП,ТЗ.
15	Фіскальна політика держави	12	4	4	4	О,Т,ДП,ТЗ.
16	Грошовий ринок та монетарна політика	8	2	2	4	О,Т,ДП,ТЗ.
17	Макроекономічна рівновага національного ринку	8	2	2	4	О,Т,ДП,ТЗ.
18	Макроекономічна нестабільність: інфляція та безробіття	8	3	2	4	О,Т,ДП,ТЗ.
19	Циклічні коливання та економічне зростання	8	3	2	4	О,Т,ДП,ТЗ.
20	Макроекономічна політика у відкритій економіці	8	2	2	4	О,Т,ДП,ТЗ.
РАЗОМ:		180/6	50	50	80	
Підсумковий контроль знань						екзамен

Скорочення:

О - опитування;

Т - тестування;

Д,П – доповіді, презентації;

ТЗ - творче завдання.

Контроль і оцінка результатів навчання:

О – опитування – 25

ВІТЗ – виконання індивідуальних творчих завдань – 25

ВЗ – вирішення задач – 10

Т – тестування – 15

Д,П – доповіді, презентації; 10

контрольна робота – 15

підсумковий контроль – 100 балів

Політика академічної доброчесності: <https://knute.edu.ua>

Політика навчальної дисципліни

Активна участь студентів на практичному занятті під час опитування, відвідування лекційних занять, ініціативність студентів в обговоренні дискусійних тем, своєчасність виконання самостійної роботи, заохочення студентів до науково-дослідної роботи.

Зразок екзаменаційного білету

Київський національний торговельно-економічний університет Кафедра економічної теорії та конкурентної політики

Факультет, форма навчання

ФФО, 072 «Фінанси, банківська справа та страхування», молодший бакалавр

Навчальна дисципліна

“Економічна теорія”

Екзаменаційний білет № 2

Теоретичні питання (по 20 балів):

1. Предмет та об'єкт дослідження економічної теорії.
2. Мотивація поведінки підприємства в умовах ринкового господарювання.
3. Світовий ринок та міжнародна торгівля.

Тестове завдання (по 5 балів):

1. Визначте, у чому полягає принципова відмінність явних і неявних витрат виробництва:
  - а) явні витрати враховують грошові витрати на всі види залучених ресурсів, а неявні – тільки витрати на використану працю;
  - б) явні витрати пов'язані з безготівковим перерахуванням грошей із банківського рахунку підприємства, а неявні включають і готівкову форму оплати;
  - в) явні витрати враховують тільки оплату залучених ззовні ресурсів, а неявні – включають витрати власних ресурсів підприємця;
  - г) явні витрати враховують тільки поточні витрати, а неявні враховують і початкові витрати на капітальне обладнання.
2. Вкажіть положення, яке не стосується визначення предмета економічної науки:
  - а) зростаючі потреби людей і суспільства в цілому;
  - б) ефективне використання ресурсів;
  - в) безмежні виробничі ресурси;
  - г) обмеженість виробничих ресурсів.
3. Вкажіть характерну ознаку нормативної економіки:
  - а) виявлення сутності економічних явищ та процесів;
  - б) дослідження фактичного стану економіки;
  - в) вивчення економічних закономірностей;
  - г) обґрунтування певної економічної політики.
4. На відміну від законів природи економічні закони:
  - а) є об'єктивними;
  - б) доступні до пізнання;
  - в) відбивають істотні, внутрішньо необхідні зв'язки;
  - г) діють протягом певного історичного часу;

д) можуть вводитися (скасовуватися) рішеннями парламенту або уряду.

Задача (20 балів):

Попит і пропозиція сніданків в їдальні підприємства відповідно мають функції: $Q_d = 2400 - 100P$ і $Q_s = 1000 + 250P$. Визначте рівноважну ціну і рівноважний обсяг продажу сніданків. Профспілка і адміністрація підприємства вирішили знизити ціну на сніданки на 10 грн. Якими будуть наслідки цього рішення? Вправу необхідно розв'язати аналітично і графічно.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ

ОСНОВНИЙ

1. *Економічна теорія: підручник / Київ. нац. торг.-екон. ун-т ; [В. Д. Лагутін та ін.] ; за заг. ред. д-ра екон. наук, проф. В. Д. Лагутіна. - Київ : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2017. - 607 с.*
2. *Лагутін В.Д. Макроекономіка : навч. посіб./В.Д.Лагутін, Л.І.Пронкіна.-К.:Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2012.-268с.*
3. *Макроекономіка: підручник / Базилевич В.Д., Базилевич К.С., Баластрик Л.О.; за ред. Базилевича В.Д. – К.: Знання, 2008. – 851 с.*
4. *Мікроекономіка: підручник / В. Д. Базилевич, К. С. Базилевич, А. І. Ігнатюк, С. В. Слухай. - 2-ге вид., переробл. і доповн. - К.: Знання, 2008. - 679 с.*
5. *Основи мікроекономіки: з модел.-комп'ютер. додатком на лазер. диску: підруч. / О. І. Ястремський, О. Г. Гриценко. — 2-ге вид., переробл. і допов. — Київ: Знання, 2007. — 579 с.*

ДОДАТКОВИЙ

6. *Аналітична економія: макроекономіка і мікроекономіка : підручник : у 2 кн. / С. М. Панчишин, П. І. Острроверх, В. Б. Буняк та ін. ; за ред. С. М. Панчишина, П. І. Острроверха. – Кн. 1 : Вступ до аналітичної економії. Макроекономіка. – К. :Знання, 2009. – С. 389–419.*
7. Білорус О. Політекономічний прогноз глобального співрозвитку в ХХІ столітті: глобальний посткапіталізм чи світ-система інформаційно-мережевого глобалізму // [Економічна теорія](#). - 2018. - № 4. - С. 5–20.
8. *Внутрішня торгівля України: монографія / А.А. Мазаракі, В.Д. Лагутін, А.Г. Герасименко [та ін.]; за заг. ред. д-ра екон. наук, проф. А.А. Мазаракі. – Київ: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2016. – 864 с.*
9. *Гальчинський А.А. Теорія грошей. – К.: Основи, 2001. – 411 с.*
10. *Геєць В. Політико-економічні засади дослідження сучасного суспільства. Економічна теорія, 2015. № 3. С. 5-13.*
11. *Жаліло Я. А. Особливості реалізації економічної політики держави в умовах сучасних тенденцій суспільного розвитку / Я. А. Жаліло // Економічна теорія. - 2016. - № 1. - С. 39-52. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ecte_2016_1_5*
12. *Кейнс Дж. М. Общая теория занятости, процента и денег: Пер. с англ. – М.: Прогресс, 1978. – 325 с.*
13. *Лагутін, В. Ефекти державного регулювання економіки в умовах євроінтеграції України // Зовнішня торгівля: економіка, фінанси, право. – Київ, 2017. – № 6 (95). – С. 5-23. – (Економічні науки).*
14. *Лагутін, В. Можливості інституційного аналізу суспільної стабільності та розвитку // Вісник КНТЕУ. – Київ, 2018. – № 3. – С. 37-52.*
15. *Лук'яненко І.Г., Фарина О.І. Макрофінансова стабільність: моделі та методи оцінки. – К.: НАУКМА, 2016. – 188 с.*

16. Мазаракі А.А. Регуляторна політика у сфері зовнішньої торгівлі: монографія / А.А. Мазаракі, Т.М. Мельник. – К.: Київ.нац. торг.-екон. ун-т, 2010. – 470 с.
17. Макконнелл К.Р., Брю С.Л. Экономикс: принципы, проблемы, политика: В 2т.: Пер. с англ. -М.: Республика, 2002.
18. Макроекономіка: базовий курс: навч. посіб. / [проф. І.Й. Малий, проф. І.Ф. Радіонова, доц. Т.Ф. Куценко, доц. Н.В. Федірко та ін.] — К.: КНЕУ, 2016. — 246 с.
19. Макроекономічна політика у макроекономічній стабілізації національної економіки: монографія / за наук.ред. проф. І. Ф. Радіонової. – К.: Університет економіки та права «КРОК», 2017. – 240 с.
20. Сакс Дж. Д., Ларрен Ф.Б. Макроэкономика: Глобал. подход: Пер. с англ. – М.: “Дело” Лтд., 1996. – 847 с.
21. Маршалл А. Принципы экономической науки: В 3 т.: Пер. с англ. -М.:Прогресс, 1993.
22. Самуельсон П.А., Нордгауз В.Д. Макроекономіка: Пер. з англ. – К.: Основи, 1995. – 573 с.
23. Самуельсон Н.А. Нордгауз В.Д. Мікроекономіка: Пер. с англ. - К.: Основи, 1998.
24. Уманців Ю., Міняйло О. Економічна політика держави в умовах глобальних трансформацій. Економіка України, 2018. - №9. - С. 37- 49.
25. Уманців, Ю.Економічна політика держави в умовах глобалізації // Вісник КНТЕУ. – Київ, 2017. – № 1(111). – С. 5-18.
26. Уманців Ю. М. Механізм економічної політики : навч. посіб. / Ю. М. Уманців, О. І. Міняйло, В. І. Косик. – Івано-Франківськ:Місто НВ, 2010. – 436 с.
27. Фишер И. Покупательная сила денег/И. Фишер. –М.:Дело, 2001. –320 с.
28. Фрідман М. Капіталізм і свобода / М. Фрідман, Р. Фрідман; пер. з англ. Н. Рогачевська. – К.: Наш Формат, 2017. – 216 с.
29. Хансен Э. Денежная теория и финансовая политика: Пер.с англ. / Э. Хансен –М.: Дело, 2006. –312 с.
30. Хикс Дж. Стоимость и капитал: Пер. с англ, / Под ред. Р.М. Энтова. - М.: Прогресс: Универс, 1993.
31. Шумпетер Й. Теорія економічного розвитку. – К.: Видавничий дім «КМА», 2011. – 241 с.

Інтернет-ресурси

32. Президент України – www.pzeident.gov.ua
33. Кабінет Міністрів України – www.kmu.gov.ua
34. Верховна Рада України – www.rada.gov.ua
35. Міністерство розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України – www.me.gov.ua
36. Міністерство фінансів України - www.mfu.gov.ua
37. Національний банк України - www.nbu.gov.ua
38. Державна служба статистики України – www.ukrstat.gov.ua
39. Світовий банк - www.worldbank.org
40. Міжнародний валютний фонд - www.imf.org

* – курсивом виділені назви видань, які є в наявності у бібліотеці КНТЕУ.